

Grunder för fristående examen

SPECIALYRKESEXAMEN FÖR MÅLARMÄSTARE
2003

Grunder för fristående examen

SPECIALYRKESEXAMEN FÖR MÅLARMÄSTARE
2003

© Utbildningsstyrelsen 2003

Edita Prima Oy

Helsingfors 2003

DNR **14/011/2008**

FÖRESKRIFT **Iakttas som förpliktande**

DATUM **17.1.2003**

Giltighetstid
fr.o.m. 1.2.2003 tillsvidare

De stadganden på vilka befogenheten att
utfärda föreskriften bygger

L 631/1998 13 § 2 mom

F 812/1998 1 § 2 mom

Upphäver Föreskrift Nr 147/011/1995

GRUNDERNA FÖR SPECIALYRKESEXAMEN FÖR MÅLARMÄSTARE

Utbildningsstyrelsen har beslutat om grunderna för specialyrkesexamen för målarmästare (gemensam med hantverk och konstindustri. Examensgrunderna ska iakttas fr.o.m. 1.2.2003.

Utbildningsanordnare som ordnar utbildning som förbereder för examen eller för del därav skall göra upp och godkänna en läroplan för utbildningen med beaktande av vad som bestämts i dessa grunder. Som en del av den förberedande utbildningen skall ordnas prov som utvisar yrkesskickligheten.

Examenskommissionen, examensarrangören och utbildningsanordnaren kan inte lämna grunderna för examen obeaktade eller avvika från dem.

Om de uppgifter som skall antecknas på betygen och om betygsmodellerna samt om grunderna för uppgörandet av de personliga studieprogrammen bestäms separat.

Generaldirektör **KIRSI LINDROOS**
Kirsi Lindroos

Överinspektör **LEA LAKIO**
Lea Lakio

Opetushallitus

Hakaniemenkatu 2, PL 380, 00531 HELSINKI, Puhelin (09) 774 775, faksi (09) 7747 7865, etunimi.suknimi@oph.fi

Utbildningsstyrelsen

Hagnäsgatan 2, PB 380, 00531 HELSINGFORS, Telefon (09) 774 775, fax (09) 7747 7865, fornamn.efternamn@oph.fi

INNEHÅLL

Kapitel 1

SYFTET MED FRISTÅENDE EXAMINA OCH MÅLEN FÖR DEM	7
1 § Fristående examina	7
2 § Förberedande utbildning för fristående examina.....	7
3 § De allmänna grunderna för sättet att påvisa yrkesskicklighet och för bedömning av examensprestationerna	7

Kapitel 2

UPPBYGGNADEN AV SPECIALYRKESEXAMEN FÖR MÅLARMÄSTARE.....	8
1 § Examensdelarna	8

Kapitel 3

KRAVEN PÅ YRKESSKICKLIGHET I SPECIALYRKESEXAMEN FÖR MÅLARMÄSTARE OCH GRUNDERNA FÖR BEDÖMNINGEN.....	9
1 § Målmästarens allmänna färdigheter	9
a) Krav på yrkesskicklighet.....	9
b) Sätten att påvisa yrkesskicklighet.....	10
c) Mål och kriterier för bedömningen	10
2 § Målning av nybyggnader	11
a) Krav på yrkesskicklighet.....	11
b) Sätten att påvisa yrkesskicklighet.....	11
c) Mål och kriterier för bedömningen	13
3 § Målning av renoverade byggnader.....	13
a) Krav på yrkesskicklighet.....	13
b) Sätten att påvisa yrkesskicklighet.....	13
c) Mål och kriterier för bedömningen	13
4 § Reparation och målning av fasader.....	15
a) Krav på yrkesskicklighet.....	15
b) Sätten att påvisa yrkesskicklighet.....	15
c) Mål och kriterier för bedömningen	16
5 § Krävande målning av byggnader	16
a) Krav på yrkesskicklighet.....	16
b) Sätten att påvisa yrkesskicklighet.....	17
c) Mål och kriterier för bedömningen	17
6 § Sanering av fasader	18
a) Krav på yrkesskicklighet.....	18
b) Sätten att påvisa yrkesskicklighet.....	18
c) Mål och kriterier för bedömningen	19

7 §	Arbetets organisering och arbetsledning	20
	a) Krav på yrkesskicklighet	20
	b) Sätten att påvisa yrkesskicklighet	20
	c) Mål och kriterier för bedömningen	21
8 §	Lönsamhet och kostnadshantering inom målningsbranschen	22
	a) Krav på yrkesskicklighet	22
	b) Sätten att påvisa yrkesskicklighet	22
	c) Mål och kriterier för bedömningen	23
9 §	Verksamhetens planering	23
	a) Krav på yrkesskicklighet	23
	b) Sätten att påvisa yrkesskicklighet	24
	c) Mål och kriterier för bedömningen	24
10 §	Restaureringsmålning av byggnader	25
	a) Krav på yrkesskicklighet	25
	b) Sätten att påvisa yrkesskicklighet	25
	c) Mål och kriterier för bedömningen	25
11 §	Krävande efterbildningsmålning	26
	a) Krav på yrkesskicklighet	26
	b) Sätten att påvisa yrkesskicklighet	26
	c) Mål och kriterier för bedömningen	27
12 §	Förgyllningsarbeten	27
	a) Krav på yrkesskicklighet	27
	b) Sätten att påvisa yrkesskicklighet	27
	c) Mål och kriterier för bedömningen	28
13 §	Gipsdekorationsarbeten	28
	a) Krav på yrkesskicklighet	28
	b) Sätten att påvisa yrkesskicklighet	29
	c) Mål och kriterier för bedömningen	29
14 §	Möbelrestaurering	30
	a) Krav på yrkesskicklighet	30
	b) Sätten att påvisa yrkesskicklighet	30
	c) Mål och kriterier för bedömningen	30
15 §	Klassisk dekorationsmålning	31
	a) Krav på yrkesskicklighet	31
	b) Sätten att påvisa yrkesskicklighet	31
	c) Mål och kriterier för bedömningen	32
16 §	Specialtapetsering	32
	a) Krav på yrkesskicklighet	32
	b) Sätten att påvisa yrkesskicklighet	32
	c) Mål och kriterier för bedömningen	33
17 §	Företagsamhet	33
	a) Krav på yrkesskicklighet	33
	b) Sätten att påvisa yrkesskicklighet	34
	c) Mål och kriterier för bedömningen	34

Kapitel 1

SYFTET MED FRISTÅENDE EXAMINA OCH MÅLEN FÖR DEM

1 § Fristående examina

De fristående examina är inte beroende av det sätt på vilket man förvärvat sig sin yrkesskicklighet. Det kunnande som examinanderna har skaffat sig genom utbildning, i arbetslivet eller genom sina intressen behandlas som en helhet, så att detta kunnande kan användas när den erfordrade yrkesskickligheten skall påvisas vid de fristående yrkesproven.

De fristående examina är modulära till sin struktur. De utgörs av uppgiftshelheter, som baseras på arbetslivet och dess utvecklingsbehov och som präglas av det som förenar verksamheten med den teoretiska grunden, av mångsidig yrkesskicklighet och av att arbetsprocessen integreras med resultaten av den. Varje del av en examen utgör ett delområde av yrkeskompetensen, som kan lyftas ut ur den naturliga arbetsprocessen och bilda en självständig helhet som kan bedömas. De fristående yrkesproven arrangeras och avläggs flexibelt för en examensdel i sänder. Examinandernas mål kan också vara att endast avlägga en eller flera delar av en examen, inte hela examen.

Grunden för beskrivningen av kraven på yrkesskicklighet är den kvalifikationsbestämning som anses vara lämpligast för yrkesområdet. Beskrivningen koncentreras på kraven för branschens centrala funktioner, behärskning av verksamhetsprocessen och omfattande yrkespraxis. I kraven ingår också de för arbetslivet nödvändiga språkkunskaperna och sociala färdigheterna.

2 § Förberedande utbildning för fristående examina

Systemet med fristående examina ställer inte examinanderna inför förhandsvillkor i fråga om utbildning. Emellertid avläggs dessa examina i allmänhet i samband med något slag av förberedande utbildning.

Den som anordnar förberedande utbildning skall fastställa läroplanen för utbildningen enligt examensgrunderna. Utbildningen och de fristående yrkesprov som ingår i den skall läggas upp enligt examensdelarna. Det åligger utbildningsanordnaren att arrangera de fristående yrkesproven som en del av den förberedande utbildningen. Till de studerandes skyldigheter hör att delta i dessa prov i samband med studierna.

3 § De allmänna grunderna för sättet att påvisa yrkesskicklighet och för bedömning av examensprestationerna

Bedömningen av de fristående yrkesproven förutsätter metodisk insamling av material, beslutsfattande och dokumentering angående examinandernas yrkesmässiga och arbetsrelaterade färdigheter, som jämförs med de i examensgrunderna fastställda kraven på yrkesskicklighet och med bedömningskriterierna. Tyngdpunkten vid bedömningen ligger på det praktiska arbetet och arbetsmetoderna. Färdigheterna eller kunnandet bedöms i allmänhet direkt enligt motsvarande arbete.

Miljön för de fristående yrkesproven skall vara verklig eller så realistisk som möjligt. Vid bedömningen tillämpas mångsidigt olika kvalitativa bedömningsmetoder såsom

iakttagelser, intervjuer, frågor och tidigare dokumenterade yrkesprov samt självvärdering och gruppbedömning. De fristående yrkesproven läggs upp enligt examensdelarna så att man vid proven kan bedöma om examinanden uppfyller de centrala kraven på behärskandet av yrket.

Målen för bedömningen anger de kompetensområden som ägnas speciell uppmärksamhet vid bedömningen. Målen hänför sig till de centrala färdigheterna och man ser till att examinanden behärskar den teori som ligger till grund för arbetet samt att han eller hon behärskar arbetsmetoder, arbetsutrustning, material och arbetsprocesser. Såväl målen för bedömningen som bedömningskriterierna härleds ur kraven på yrkesskicklighet för motsvarande examensdel. Kriterierna för bedömningen baserar sig på målen för bedömningen och de anger och preciserar prestationer på olika nivåer. Bedömningskriterierna utgör trösklar med vilkas hjälp det är möjligt att differentiera kompetensnivån

Kapitel 2

UPPBYGGNADEN AV SPECIALYRKESEXAMEN FÖR MÅLARMÄSTARE

1 § Delarna i examen

För att erhålla examensbetyg skall examinanden avlägga sammanlagt fem examensdelar med godkänt resultat.

Följande examensdel är obligatorisk för alla:

- Målarmästarens allmänna färdigheter.

Examinanden skall välja minst en av följande examensdelar enligt den inriktning som han har valt:

- Målning av nybyggnader
- Målning av renoverade byggnader
- Reparation och målning av fasader.

Dessutom skall examinanden välja minst en av följande delar enligt sin inriktning:

- Krävande målning av byggnader
- Sanering av fasader
- Arbetets organisering och arbetsledning.

Dessutom skall examinanderna välja bland följande examensdelar enligt behov:

- Lönsamhet och kostnadshantering inom målningensbranschen
- Verksamhetens planering
- Restaureringsmålning av byggnader
- Krävande efterbildningsmålning

- Förgyllningsarbeten
- Gipsdekorationsarbeten
- Möbelrestaurering
- Specialtapetsering
- Klassisk dekorationsmålning.

Examinanderna kan dessutom avlägga den valfria delen företagsamhet, som antingen kan ingå i examen eller utgöra en fristående del av examen.

- Företagsamhet.

Om examinanden har valt delen *Arbetets organisering och arbetsledning* samt delarna *Lönsambet och kostnadshantering inom målningsbranschen* och *Verksamhetens planering* bör en anteckning finnas i examensbetyget under Tilläggsuppgifter om att den avlagda examen har en inriktning på arbetsledning.

Kapitel 3

SPECIALYRKESEXAMEN FÖR MÅLARMÄSTARE - KRAVEN PÅ YRKESSKICKLIGHET OCH GRUNDERNA FÖR BEDÖMNINGEN

1 § Målarmästarens allmänna färdigheter

a) Krav på yrkesskicklighet

Examinanden har en ansvarsfull och kundorienterad inställning till sitt arbete. Han kan utföra och leda arbetsuppgifter vid byggnadsmålning i enlighet med arbetsbeskrivningar, ritningar och övriga dokument som hänför sig till målningsarbetet. Han vet vilka kvalitetskrav som ställs på den färdiga ytan och känner till olika sätt att mäta och kontrollera kvaliteten. Han kan uppgöra klara dokument över arbetsobjektet.

Examinanden kan använda olika ämnen som behövs vid byggnadsmålning enligt användningsändamål samt följer bruksanvisningar och arbetarskyddsbestämmelser. Han känner till sammansättningen på de vanligaste ämnena som används i branschen samt verkningarna av eventuella hälsofarliga komponenter i dem. Han kan använda och lagra ämnen korrekt och säkert. Han kan välja material och ytbehandlingsmetod utgående från produktfakta med hjälp av olika informationssökningsmetoder, också datateknik.

Examinanden har grundläggande kunskaper om de vanligaste byggnadsmaterialen som kan målas, kan identifiera dem och känner till hur deras egenskaper inverkar på valet av ytbehandlingsmetod. Han kan skydda ytor och har grundläggande kunskaper om varför ytor lämnas obehandlade. Han har grundläggande kunskaper om hur arbetet utförs och om behandlingsmetoder med beaktande av objektets placering och förhållandena på platsen. Han känner till de fysikaliska och kemiska materialegenskaperna som ligger till grund för valet av skyddsbehandling.

Examinanden kan säkerställa att maskiner och apparater som används i branschen är säkra och funktionsdugliga. Han kan handleda en anställd i hur apparater används samt i deras arbetssäkerhet och underhåll. Han känner till de centrala funktionsprinciperna hos de maskiner och apparater som används inom byggnadsmålning och kan använda och

förvara dem rätt. Han känner till hur man går till väga i problem- och nödsituationer som kan uppstå när maskiner och apparater används.

Examinanden kan välja lämpliga maskiner och apparater som behövs i arbetsprocessen samt kan motivera sitt val med tanke på säkerhet, lönsamhet och produktivitet. Han kan använda sådan elektrisk utrustning som är allmän i branschen korrekt och säkert och kan se till att utrustningen är säker att använda. Han förstår hur statiska elektriska laddningar kan uppstå samt vikten av jordning i brandfarliga rum, och han säkerställer i sitt arbete att det inte uppstår laddningar som kan ge upphov till gnistor. Han beaktar de allmänna elsäkerhetsfrågorna i entreprenörers och arbetstagares verksamhet samt beaktar de anspråk som övriga instanser inom byggnadsbranschen ställer på utrustningen och kan samarbeta med dem.

Examinanden känner till innehållet i kollektivavtalet jämte ackordprissättningen för måleribranschen och kan beräkna kostnaderna för arbete enligt detta avtal. Han kan bedöma materialåtgången och arbetsinsatsen utgående från tekniska ritningar och dokument över objektet. Han känner till de samarbetsinstanser och dokument som behövs i ackordsarbete vid byggnadsmålning samt deras inbördes beroende. Han kan definiera de faktorer som inverkar på kostnads hanteringen i ackordsarbete vid byggnadsmålning.

Examinanden kan fungera som ledare för en arbetsgrupp och känner till praxis i fråga om arbetsavtal och förfaringssätt i arbetslivet. Han kan organisera och ge anvisningar för arbete samt dokumentera och rapportera utfört arbete i relation till planerna. Han känner till de allmänna principerna i företagets kvalitetsystem och riskhantering. Han handlar kundorienterat, självständigt och ansvarsfullt. Examinanden känner till grunderna för personligt skydd och ordning på arbetsplatsen. Han förstår och kan i sitt arbete beakta avfallshantering och avfallssortering som hållbar utveckling förutsätter. Han behärskar säkerhetsfrågorna i samband med heta arbeten samt har de kunskaper och färdigheter som krävs för tillstånd för heta arbeten. Han kan handla rätt vid olycksfall och har avlagt kursen FHj1 eller har motsvarande kompetens.

b) Sätten att påvisa yrkesskicklighet

Yrkesprovet skall i huvudsak ordnas på en vanlig arbetsplats och i samband med normala arbetsuppgifter. I provet skall examinanden påvisa sin yrkesskicklighet. Han skall också visa att han behärskar den teori och de principer som ligger till grund för yrkesskickligheten, och att han kan tillämpa denna kunskap. Yrkesprovet kan kompletteras med separata utredningar, skriftliga arbeten och uppgifter, intervjuer och samtal samt med självvärdering. När yrkesprov planeras och genomförs kan hänsyn tas till särskilda förhållanden på examinandens arbetsplats eller i den organisation där han valt att genomföra sitt yrkesprov.

Som yrkesprov godkänns en övergripande arbetsuppgift inom måleribranschen där yrkesskicklighetskraven för godkänd prestation kan rapporteras och bedömas. Förutom arbetsprestationer som påvisar yrkesfärdighet skall yrkesprovet omfatta uppgifter som hör till verksamhetens planering och ledning (definieras i kollektivavtalet som ansvarig arbetstagare eller arbetstagare med motsvarande uppgifter).

Examinanden skall ha avlagt förstahjälpkursen FHj1 och ha tillstånd för heta arbeten eller alternativt påvisa motsvarande kompetens i samband med yrkesprovet.

c) Mål och kriterier för bedömningen

Prestationen är godkänd om examinanden

- visar en ansvarsfull och kundorienterad inställning till sitt arbete
- kan utföra och leda vanliga målnings- och ytbehandlingsarbeten

- kan planera, utföra och leda arbetsuppgifter i samband med byggnadsmålning enligt arbetsanvisningar, ritningar och övriga dokument som hör till projektet
- förstår och tillämpar säkerhetsdatablad för säker användning av ämnen som används vid ytbehandling och handlar enligt dem
- kan använda och lagra ämnen för byggnadsmålning på ett säkert sätt
- kan motivera sina val av material och apparater
- kan handleda i säker användning av maskiner och apparater samt säkerställa att de är funktionsdugliga
- kan säkerställa att el- och tryckluftsdrivna maskiner och apparater kan användas säkert och handleda i deras användning
- kan bedöma kvaliteten på sitt arbete och sin arbetseffektivitet
- kan definiera kvalitetskraven på en färdig yta och kan utföra mätningarna vid kvalitetskontroll
- kan fastställa vilka samarbetsinstanser och dokument som behövs i ackordsarbeten i byggnadsmålning samt deras betydelse för varandra
- kan bedöma materialåtgången och arbetsinsatsen utgående från tekniska ritningar, arbetsbeskrivningar och övriga dokument över objektet.
- kan beräkna kostnaderna för ett arbete utgående från kollektivavtalet inom branschen
- kan definiera de faktorer som inverkar på kostnadshanteringen i målningsarbete som utförs på ackord
- kan samarbeta med andra och fungera som ledare för en grupp
- kan dokumentera och rapportera utfört arbete i relation till planerna
- känner till grunderna för personligt skydd och ordning på arbetsplatsen
- känner till grunderna i avfallshantering
- har den kompetens som krävs för tillstånd för heta arbeten
- har kunskaper och färdigheter i första hjälpen som motsvarar kursen FHj 1.

Prestationen är underkänd om examinanden

- i sitt arbete orsakar fara för sig själv eller någon annan person
- inte klarar av sina uppgifter enligt givna instruktioner
- inte kan motivera den behandlingsmetod som han har valt
- inte förstår eller tillämpar säkerhetsdatabladen för säker användning av ämnen som används vid ytbehandling eller handlar enligt dem
- inte kan handleda i säker användning av maskiner och apparater eller säkerställa att de är funktionsdugliga
- inte kan bedöma materialåtgången och arbetsinsatsen utgående från tekniska ritningar, arbetsbeskrivningar och övriga dokument över objektet
- inte kan beräkna kostnaderna för ett arbete utgående från kollektivavtalet inom branschen
- inte kan definiera de faktorer som inverkar på kostnadshantering i målningsarbete som utförs på ackord
- inte kan planera, utföra och leda arbetsuppgifter utgående från dokument som hör till byggnadsmålning
- inte kan dokumentera och rapportera utfört arbete i relation till planerna
- genom sin arbetsprestation förorsakar extra rengöring och städning av omgivningen

- inte åstadkommer arbetsresultat som uppfyller gängse kvalitetskrav
- inte kan definiera kvalitetskraven på en färdig yta eller utföra mätningar vid kvalitetskontroll
- inte har sådana kunskaper och färdigheter som tillstånd för heta arbeten resp. kursen FHj 1 förutsätter
- inte klarar av självstyrt arbete
- inte klarar av att utföra arbetet med en sådan snabbhet som förutsätts av en yrkesmålare.

2 § Målning av nybyggnader

a) Krav på yrkesskicklighet

Examinanden kan självständigt och enligt arbetsbeskrivning utföra de vanligaste arbetsuppgifterna vid målning av nybyggnader, såsom behandling av fogar och avjämning vid gipskartongskivor, målning av tak- och väggytor med roller, samt tapetsering och målning av dörrar och tillbehör. Han känner de viktigaste egenskaperna hos de material han använder och de risker som är förknippade med ifrågavarande arbetsmetoder. Han kan planera sin arbetsdag och sina arbetsuppgifter så att han kan utföra arbetet säkert och produktivt.

Examinanden känner till de krav som olika underlagsmaterial ställer, och han vet vilka arbetsredskap och arbetsmaterial som är väsentliga för att arbetet skall lyckas. Han kan sköta sitt arbete självständigt, snyggt, säkert och med en erfaren yrkesmans snabbhet.

Examinanden är insatt i de säkerhetsbestämmelser som tillämpas i byggnadsbranschen. Han kan också beakta andra personer som arbetar på byggsplatsen, så att arbetet löper smidigt och arbeten inte behöver göras om. Han är insatt i gällande kollektivavtal för måleribranschen och kan vid behov prissätta sitt arbete i enlighet med reglerna för ackordsprissättning i kollektivavtalet.

b) Sätten att påvisa yrkesskicklighet

Yrkesprovet skall i huvudsak ordnas på en vanlig arbetsplats och i samband med normala arbetsuppgifter. I provet skall examinanden påvisa sin yrkesskicklighet. Han skall också visa att han behärskar den teori och de principer som ligger till grund för yrkesskickligheten, och att han kan tillämpa denna kunskap. Yrkesprovet kan kompletteras med separata utredningar, med skriftliga arbeten och uppgifter, med intervjuer och diskussioner samt med självvärdering.

När yrkesprov planeras och genomförs kan hänsyn tas till särskilda förhållanden i examinandens egen bransch eller i den bransch och organisation där han valt att genomföra sitt yrkesprov. Som yrkesprov godkänns en övergripande arbetsuppgift i måleribranschen som skall vara sådan att det blir möjligt att rapportera examinandens yrkeskunskap och bedöma om den uppfyller kraven för godkänd examen. Följande deluppgifter kan exempelvis ingå i provet: slipning och kittning av ytor som skall målas, i- och påspackling av fogar, målning av tak och väggar med roller, tapetsering av raka väggytor med vanliga tapeter, målning av rör och metalldelar på räcken och ledstänger, målning av betonggolvy, lackering av paneler, målning med högtrycksspruta, målning av staket och andra träkonstruktioner utomhus samt målning av ställningar för vädring och mattpiskning.

Examinanden skall utarbeta en skriftlig dagsplan för sina arbetsuppgifter och i tillämpliga delar en uträkning av ackordslöner enligt gällande kollektivavtal för måleribranschen.

c) Mål och kriterier för bedömningen

Bedömningen skall främst beakta om examinanden utfört arbetet väl och hållit arbetsmiljön ren. Vid bedömning av arbetsresultatet beaktas även tidsåtgången och vid granskning av arbetsmiljön beaktas även arbetsredskapens skick. Övriga mål för bedömningen är samarbetsförmåga och förmåga att beakta arbetarskyddsfrågor.

Prestationen är godkänd om examinanden

- kan arbeta självständigt med vanliga uppgifter inom nybyggnadsmålning
- beaktar de krav som underlaget ställer
- beaktar bruksegenskaperna hos de material som han använder
- kan göra upp en fungerande dagsplan
- kan prissätta sitt arbete enligt reglerna för ackordsprissättning i kollektivavtalet
- utför sitt arbete systematiskt och effektivt och så att det färdiga arbetet uppfyller gängse kvalitetskrav.

Prestationen är underkänd om examinanden

- inte kan arbeta självständigt
- i sitt arbete orsakar fara för sig själv eller för någon annan person
- genom sitt arbete förorsakar extra rengöring och städning av omgivningen
- inte beaktar de krav som underlaget ställer
- inte beaktar egenskaperna hos de material som han använder
- inte kan göra upp en fungerande dagsplan
- inte kan identifiera de arbetslag i kollektivavtalet som svarar mot arbetsuppgifterna i dagsplanen och inte heller tillämpa bestämmelserna om ackordsprissättning i kollektivavtalet
- inte kan utföra sina arbetsuppgifter med en sådan snabbhet som kan förutsättas av en yrkesmålare
- åstadkommer ytor som inte uppfyller gängse kvalitetskrav.

3 § Målning av renoverade byggnader

a) Krav på yrkesskicklighet

Examinanden kan självständigt och enligt arbetsbeskrivning utföra de vanligaste arbetsuppgifterna vid reparationsmålning av bostäder och affärsfastigheter, såsom bl.a. lagning av gropar och sprickor, fogning och avjämning av skivkonstruktioner, ommålning av tak och väggar samt målning av dörrar och fönster. Han kan avlägsna tapeter och utföra omtapetsering på sedvanligt sätt. Han kan också utföra utvändigt underhålls- och ommålning av byggnader. Han kan dessutom skydda ytor som inte skall behandlas samt lösgöra och sätta tillbaka lister, handtag, lock och beslag som försvårar målningsarbetet.

Examinanden känner till de viktigaste egenskaperna hos de material han använder och de risker som är förknippade med ifrågasvarande arbetsmetoder. Han kan planera sin arbetsdag så att han kan utföra arbetet säkert och effektivt. Han kan bedöma åtgången av de material han behöver. Han kan också bedöma behovet av reparation vid små vatten-, rost- eller rötskador.

Examinanden känner till de krav som olika underlag ställer, och han vet vilka egenskaper hos arbetsredskap och arbetsmaterial som är väsentliga för att arbetet skall lyckas. Han kan sköta sitt arbete självständigt, snyggt, säkert och med en erfaren yrkesmans snabbhet.

Examinanden är insatt i gällande kollektivavtal för måleribranschen, och han kan vid behov tillämpa reglerna för ackordsprissättning i kollektivavtalet när han prissätter sitt arbete.

b) Sätten att påvisa yrkesskicklighet

Yrkesprovet skall i huvudsak ordnas på en vanlig arbetsplats och i samband med normala arbetsuppgifter. I provet skall examinanden påvisa sin yrkesskicklighet. Han skall också visa att han behärskar den teori och de principer som ligger till grund för yrkesskickligheten, och att han kan tillämpa denna kunskap. Yrkesprovet kan kompletteras med separata utredningar, med skriftliga arbeten och uppgifter, med intervjuer och diskussioner samt med självvärdering.

När yrkesprov planeras och genomförs kan hänsyn tas till särskilda förhållanden i examinandens egen bransch eller i den bransch och organisation där han valt att genomföra sitt yrkesprov. Som yrkesprov godkänns en övergripande arbetsuppgift i måleribranschen som skall vara sådan att det blir möjligt att rapportera examinandens yrkeskunskap och bedöma om den uppfyller kraven för godkänd examen. Bedöma om examinanden har den yrkeskunskap som krävs för examen. Följande deluppgifter kan exempelvis ingå i provet: borttagning av gamla färg- och tapetskikt, tvättning och kittning av ytor som skall målas, i- och påspackling av sprickor, målning av tak och väggar med roller, målning av dörrar och fast inredning, invändig och utvändig målning av fönsterkarmar, målning och lackering av lister, ommålning av golv, och omtapetsering av väggar.

Examinanden skall utarbeta en skriftlig dagsplan för sina arbetsuppgifter och i tillämpliga delar en uträkning av ackordslöner enligt gällande kollektivavtal för måleribranschen.

c) Mål och kriterier för bedömningen

Bedömningen skall främst beakta om examinanden utfört arbetet väl och hållit arbetsmiljön ren. Vid bedömning av arbetsresultatet beaktas även tidsåtgången och arbetsredskapens skick samt arbetsmiljön. Övriga mål för bedömningen är samarbetsförmåga och förmåga att beakta arbetarskyddsfrågor.

Prestationen är godkänd om examinanden

- kan arbeta självständigt med vanliga arbetsuppgifter vid reparationsmålning
- beaktar de krav som underlaget ställer
- beaktar bruksegenskaperna hos de material som han använder
- kan göra upp en fungerande dagsplan
- kan prissätta sitt arbete enligt reglerna för ackordsprissättning i kollektivavtalet
- utför sitt arbete systematiskt och effektivt
- åstadkommer arbetsresultat som uppfyller gängse kvalitetskrav.

Prestationen är underkänd om examinanden

- inte kan arbeta självständigt
- i sitt arbete orsakar fara för sig själv eller för någon annan person
- genom sitt arbete förorsakar extra rengöring och städning av omgivningen

- inte beaktar de krav som underlaget ställer
- inte beaktar egenskaperna hos de material som han använder
- inte kan göra upp en fungerande dagsplan
- inte kan identifiera de arbetsslag i kollektivavtalet som svarar mot arbetsuppgifterna i dagsplanen och inte heller tillämpa bestämmelserna om ackordsprissättning i kollektivavtalet
- inte kan utföra sina arbetsuppgifter med en sådan snabbhet som kan förutsättas av en yrkesmålare
- åstadkommer ytor som inte uppfyller gängse kvalitetskrav.

4 § Reparation och målning av fasader

a) Krav på yrkesskicklighet

Examinanden kan självständigt enligt en arbetsbeskrivning utföra underhålls- och nybehandling av trä- eller stenfasader. Han vet vilka krav som ställs på underlaget och på de färdigbehandlade ytorna. Han kan också skydda de ytor som skall lämnas obehandlade och se till att arbetet inte medför oskäligen olägenheter för husets invånare och för omgivningen.

Examinanden känner till de viktigaste egenskaperna hos de material han använder och de risker som är förknippade med de arbetsmetoder han använder. Han känner till de vanligaste typerna av byggställningar och lyftanordningar samt de viktigaste säkerhetsbestämmelserna för dem. Examinanden kan planera sin arbetsdag så att han kan utföra arbetet säkert och effektivt. Han kan bedöma materialåtgången och den tid arbetet kommer att ta.

Examinanden är insatt i gällande kollektivavtal för måleribranschen, och han kan vid behov tillämpa reglerna för ackordsprissättning i kollektivavtalet när han prissätter sitt arbete.

Examinanden känner till de krav som olika underlagsmaterial ställer, och han vet vilka egenskaper hos arbetsredskap och arbetsmaterial som är väsentliga för att arbetet skall lyckas. Han kan sköta sitt arbete självständigt, snyggt, säkert och med en erfaren yrkesmans snabbhet.

b) Sätten att påvisa yrkesskicklighet

Yrkesprovet skall i huvudsak ordnas på en vanlig arbetsplats och i samband med normala arbetsuppgifter. I provet skall examinandens påvisa sin yrkesskicklighet. Han skall också visa att han behärskar den teori och de principer som ligger till grund för yrkesskickligheten, och att han kan tillämpa denna kunskap. Yrkesprovet kan kompletteras med separata utredningar, med skriftliga arbeten och uppgifter, med intervjuer och diskussioner samt med självvärdering.

När yrkesprov planeras och genomförs kan hänsyn tas till särskilda förhållanden i examinandens egen bransch eller i den bransch och organisation där han valt att genomföra sitt yrkesprov. Som yrkesprov godkänns en övergripande arbetsuppgift i måleribranschen som skall vara sådan att det blir möjligt att rapportera examinandens yrkeskunskap och bedöma om den uppfyller kraven för godkänd examen. Följande deluppgifter kan exempelvis ingå i provet: borttagning av gamla färgskikt, tvättning och kittning av ytor som skall målas, i- och påspackling av sprickor, målning av väggar med pensel, roller och hög-

trycksspruta, målning av balkonggolv, målning av dörrar och fönster samt målning av plåt- och stålkomponenter i fasader.

Examinanden skall utarbeta en skriftlig dagsplan för sina arbetsuppgifter och i tillämpliga delar en uträkning av ackordslöner enligt gällande kollektivavtal för måleribranschen.

c) Mål och kriterier för bedömningen

Bedömningen skall främst beakta om examinandens utförda arbetet väl och hållit arbetsmiljön ren. Vid bedömning av arbetsresultatet beaktas även tidsåtgången och arbetsredskapens skick samt arbetsmiljön. Övriga mål för bedömningen är samarbetsförmåga och förmåga att beakta arbetarskyddsfrågor.

Prestationen är godkänd om examinandens

- kan arbeta självständigt med vanliga målningsarbeten utomhus
- visar en ansvarsfull och kundorienterad inställning till sitt arbete
- beaktar de krav som underlaget ställer
- beaktar bruksegenskaperna hos de material som han använder
- kan göra upp en fungerande dagsplan
- kan prissätta sitt arbete enligt reglerna för ackordsprissättning i kollektivavtalet
- utför sitt arbete systematiskt och effektivt
- åstadkommer arbetsresultat som uppfyller gängse kvalitetskrav.

Prestationen är underkänd om examinandens

- inte kan arbeta självständigt
- i sitt arbete orsakar fara för sig själv eller för någon annan person
- genom sitt arbete förorsakar extra rengöring och städning av omgivningen
- inte beaktar de krav som underlaget ställer
- inte beaktar egenskaperna hos de material som han använder
- inte kan göra upp en fungerande dagsplan
- inte kan identifiera de arbetslag i kollektivavtalet som svarar mot arbetsuppgifterna i dagsplanen och inte heller tillämpa bestämmelserna om ackordsprissättning i kollektivavtalet rätt
- inte kan utföra sina arbetsuppgifter med en sådan snabbhet som kan förutsättas av en yrkesmålare
- åstadkommer ytor som inte uppfyller gängse kvalitetskrav.

5 § Krävande målning av byggnader

a) Krav på yrkesskicklighet

Examinanden kan fungera som ledare för en arbetsgrupp på en målningsarbetsplats. Han kan uppgöra arbetsbeskrivningar för vanlig målning av nybyggnader och renoverade byggnader. Han kan själv utföra t.o.m. de mest krävande byggnadsmålnings- och tapetseringsuppgifterna. Han kan också skydda de ytor som skall lämnas obehandlade samt lösgöra och sätta tillbaka lister, beslag, handtag och lock som försvårar målningsarbetet.

Examinanden känner till de viktigaste egenskaperna hos de material han använder och de risker som är förknippade med ifrågakvarande arbetsmetoder. Han kan planera sin ar-

betsdag så att han kan utföra arbetet säkert och effektivt. Han är insatt i gällande kollektivavtal för måleribranschen, och han kan vid behov tillämpa reglerna för ackordsprissättning i kollektivavtalet när han prissätter sitt arbete. Han är insatt i de säkerhetsbestämmelser som tillämpas i byggnadsbranschen. Han kan också beakta andra personer som arbetar på byggplatsen, så att arbetet löper smidigt och arbeten inte behöver göras om. Examinanden känner till de krav som olika underlagsmaterial ställer, och han vet vilka egenskaper hos arbetsredskap och arbetsmaterial som är väsentliga för att arbetet skall lyckas. Han kan sköta sitt arbete självständigt, snyggt, säkert och med en erfaren yrkesmans snabbhet.

b) Sätten att påvisa yrkesskicklighet

Yrkesprovet skall i huvudsak ordnas på en vanlig arbetsplats och i samband med normala arbetsuppgifter. I provet skall examinanden påvisa sin yrkesskicklighet. Han skall också visa att han behärskar den teori och de principer som ligger till grund för yrkesskickligheten, och att han kan tillämpa denna kunskap. Yrkesprovet kan kompletteras med separata utredningar, med skriftliga arbeten och uppgifter, med intervjuer och diskussioner samt med självvärdering.

När yrkesprov planeras och genomförs kan hänsyn tas till särskilda förhållanden i examinandens egen bransch eller i den bransch och organisation där han valt att genomföra sitt yrkesprov. Som yrkesprov godkänns en övergripande arbetsuppgift i måleribranschen som skall vara sådan att det blir möjligt att rapportera examinandens yrkeskunskap och bedöma om den uppfyller kraven för godkänd examen. Följande deluppgifter kan exempelvis ingå i provet: förbehandling av ytor som skall målas, krävande jämning och spackling av ytor, krävande målning av tak och väggar med roller, tapetsering av trappuppgångar, målning av glansiga ytor, målning med högtrycksspruta samt skötsel av målningsutrustning.

Examinanden skall utarbeta en skriftlig dagsplan för sina arbetsuppgifter och i tillämpliga delar en uträkning av ackordslöner enligt gällande kollektivavtal för måleribranschen.

c) Mål och kriterier för bedömningen

Bedömningen skall främst beakta examinandens förmåga att behärska hela arbetshelheten på arbetsplatsen. Huvudvikten vid bedömningen läggs vid uppdaterade arbetarskydds- och yrkeskunskaper samt förmågan att samarbeta med andra. I bedömningen av yrkesprovet beaktas även tidsåtgången och arbetsredskapens skick samt arbetsmiljön.

Prestationen är godkänd om examinanden

- kan arbeta självständigt med byggnadsmålningsarbeten
- visar en ansvarsfull och kundorienterad inställning till sitt arbete
- känner till och beaktar de centrala arbetarskyddsbestämmelserna i anslutning till sitt arbete
- beaktar de krav som underlaget ställer
- beaktar bruksegenskaperna hos de material som han använder
- kan göra upp en fungerande dagsplan och en uträkning av ackordslön
- utför sitt arbete systematiskt och effektivt
- åstadkommer arbetsresultat som uppfyller gängse kvalitetskrav.

Prestationen är underkänd om examinanden

- inte kan utföra sina arbetsuppgifter självständigt
- i sitt arbete orsakar fara för sig själv eller för någon annan person
- genom sitt arbete förorsakar extra rengöring och städning av omgivningen
- inte beaktar de krav som underlaget ställer
- inte beaktar egenskaperna hos de material som han använder
- inte kan göra upp en fungerande dagsplan
- inte kan identifiera de arbetsslag i kollektivavtalet som svarar mot arbetsuppgifterna i dagsplanen eller tillämpa bestämmelserna om ackordsprissättning i kollektivavtalet
- inte kan utföra sina arbetsuppgifter med en sådan snabbhet som kan förutsättas av en yrkesmålare
- åstadkommer ytor som inte uppfyller gängse kvalitetskrav.

6 § Sanering av fasader

a) Krav på yrkesskicklighet

Examinanden kan arbeta på en arbetsplats för sanering av fasader som ansvarig arbetstare eller som arbetsledare. Han känner till vilka krav som ställs på de underlag som skall behandlas och på färdig målade och ytbehandlade ytor. Han känner till principerna för byggtekniskt och kemiskt träskydd samt grunderna för korrosionsskyddsmålning av byggnader.

Examinanden kan uppgöra ekonomiskt motiverade renoveringsförslag och arbetsbeskrivningar över objektet. Han kan också skydda de ytor som skall lämnas obehandlade och se till att arbetet inte medför oskäliga olägenheter för husets invånare och för omgivningen.

Examinanden känner till de viktigaste egenskaperna hos de material han använder och de risker som är förknippade med ifrågasatt arbetsmetoder. Han känner till de vanligaste typerna av byggställningar och lyftanordningar och är insatt i de säkerhetsbestämmelser som tillämpas i byggnadsbranschen samt kan uppgöra en preliminär byggställningsplan för arbetsplatsen. Han kan planera de dagliga arbetsuppgifterna så att de kan utföras säkert och effektivt. Han kan bedöma materialåtgången och tidsåtgången för olika arbetsuppgifter.

Examinanden känner till hur man utför timbokföring på arbetsplatsen, är insatt i gällande kollektivavtal för måleribranschen och kan vid behov representera arbetsgivaren då reglerna för ackordsprissättning i kollektivavtalet tillämpas vid prissättning av arbetstagar- nas arbete.

Examinanden känner till de krav som olika underlagsmaterial ställer, och han vet vilka egenskaper hos arbetsredskap och arbetsmaterial som är väsentliga för att arbetet skall lyckas. Han kan sköta sitt arbete självständigt, snyggt, säkert och med en erfaren yrkesmans snabbhet.

b) Sätten att påvisa yrkesskicklighet

Yrkesprovet skall i huvudsak ordnas på en vanlig arbetsplats och i samband med normala arbetsuppgifter. I provet skall examinanden påvisa sin yrkesskicklighet. Han skall också visa att han behärskar den teori och de principer som ligger till grund för yrkesskickligheten, och att han kan tillämpa denna kunskap. Yrkesprovet kan kompletteras med

separata utredningar, med skriftliga arbeten och uppgifter, med intervjuer och diskussioner samt med självvärdering.

När yrkesprov planeras och genomförs kan hänsyn tas till särskilda förhållanden i examinandens egen bransch eller i den bransch och organisation där han valt att genomföra sitt yrkesprov. Som yrkesprov godkänns en övergripande arbetsuppgift i måleribranschen som skall vara sådan att det blir möjligt att rapportera examinandens yrkeskunskap och bedöma om den uppfyller kraven för godkänd examen. Följande deluppgifter kan exempelvis ingå i provet: bedömning av byggnadsfasadernas samt balkong- och yttertakkonstruktionernas skick, uppgörande av ett renoveringsförslag, borttagning av gamla färgskikt, tvättning och kittning av ytor som skall målas, i- och påspackling av sprickor eller målning av väggar med pensel, roller och högtrycksspruta. Som arbetsprov godkänns också målning av balkonggolv, dörrar och fönster samt målning av plåt- och stålkomponenter i fasader.

Examinanden skall utarbeta en skriftlig dagsplan för sina arbetsuppgifter och i tillämpliga delar en uträkning av ackordslöner enligt gällande kollektivavtal för måleribranschen.

c) Mål och kriterier för bedömningen

Bedömningen skall främst beakta examinandens förmåga att behärska hela arbetshelheten på arbetsplatsen. Huvudvikten vid bedömningen läggs vid uppdaterade arbetarskydds- och yrkeskunskaper samt förmågan att samarbeta med andra. I bedömningen av yrkesprovet beaktas även tidsåtgången och arbetsredskapens skick samt arbetsmiljön.

Prestationen är godkänd om examinandens

- kan göra en motiverad bedömning av fasadens skick samt en renoveringsplan
- känner till de krav som underlaget ställer
- känner till bruksegenskaperna hos de material som han använder
- känner till de vanligaste typerna av byggställningar och lyftanordningar
- känner till de viktigaste säkerhetsbestämmelserna om byggställningar och lyftanordningar
- kan göra upp en fungerande dagsplan och en uträkning av ackordslön
- utför sitt arbete systematiskt och effektivt
- kan samarbeta med andra arbetstagare
- åstadkommer arbetsresultat som uppfyller gängse kvalitetskrav.

Prestationen är underkänd om examinandens

- inte kan utföra sina arbetsuppgifter självständigt
- inte kan uppgöra en motiverad och genomförbar renoveringsplan
- i sitt arbete orsakar fara för sig själv eller för någon annan person
- genom sitt arbete förorsakar extra rengöring och städning av omgivningen
- inte känner till de vanligaste typerna av byggställningar och lyftanordningar och de viktigaste säkerhetsbestämmelserna som gäller dem
- inte beaktar de krav som underlaget ställer
- inte beaktar egenskaperna hos de material som han använder
- inte kan göra upp en fungerande dagsplan
- inte kan identifiera de arbetslag i kollektivavtalet som svarar mot arbetsuppgifterna i dagsplanen eller tillämpa bestämmelserna om ackordsprissättning i kollektivavtalet

- inte kan utföra sina arbetsuppgifter med en sådan snabbhet som kan förutsättas av en yrkesmålare
- åstadkommer ytor som inte uppfyller gängse kvalitetskrav.

7 § Arbetets organisering och arbetsledning

a) Krav på yrkesskicklighet

Examinanden kan fungera som arbetsledare för en målningsgrupp. Han är insatt bl. a. i byggnadslagen, företagskunskap och -ekonomi, arbetarskydd och arbetsledarmetoder samt de organisationer som övervakar byggande. Examinanden har tillräckliga färdigheter i skriftlig och muntlig framställning samt tillfredsställande kunskaper i fackspråk. Han känner till mötesteknik och vet hur ärenden bereds och presenteras. Han känner till vilka skyldigheter som hör till representation och beslutsfattande och känner till de ekonomiska möjligheterna och riskerna.

Examinanden kan uppgöra de avtalsdokument och affärsbrev som behövs vid skötsel av affärsverksamhet. Han känner till de grundkrav som ställs på utseende och ordformulering vid formulärskrivning och förstår att officiella dokument är bindande. Han känner också till bestämmelserna om förvaring och arkivering av dokument.

Examinanden förstår att människor är olika och inser orsakerna till arbetskamraternas och medarbetarnas beteende samt kan efter behov reagera på ändamålsenligt sätt. Han kan påverka deras beteende och attityder på ett motiverande och positivt sätt. Han observerar problem och kan lösa dem både självständigt och i olika arbetsgrupper. Han kan ställa upp mål för sin arbetsgrupp och kan hjälpa gruppen att uppnå dem.

b) Sätten att påvisa yrkesskicklighet

Yrkesprovet skall i huvudsak ordnas på en vanlig arbetsplats och i samband med normala arbetsuppgifter. I provet skall examinanden påvisa sin yrkesskicklighet. Han skall också visa att han behärskar den teori och de principer som ligger till grund för yrkesskickligheten, och att han kan tillämpa denna kunskap. Yrkesprovet kan kompletteras med separata utredningar, med skriftliga arbeten och uppgifter, med intervjuer och diskussioner samt med självvärdering.

När yrkesprov planeras och genomförs kan hänsyn tas till särskilda förhållanden i examinandens egen bransch eller i den bransch och organisation där han valt att genomföra sitt yrkesprov. Som yrkesprov godkänns en övergripande arbetsuppgift i måleri-branschen som skall vara sådan att det blir möjligt att rapportera examinandens yrkeskunskap och bedöma om den uppfyller kraven för godkänd examen. Följande deluppgifter kan exempelvis ingå i provet: planering och genomförande av en på förhand avgränsad arbetsprocess samt utvärdering av arbetets kvalitet.

c) Mål och kriterier för bedömningen

PRAKTISKT LEDARSKAP

Prestationen är godkänd om examinandem

- kan bedöma skillnader och likheter mellan två ledarstilar samt bedöma möjligheterna att tillämpa dem i sitt eget arbete och i sin organisation
- känner till den egna organisationens värderingar och kultur och kan koppla ihop dem på ett naturligt sätt med utvecklandet av verksamheten inom sin egen enhet
- kan bedöma yrkesmässiga och sociala färdigheter hos individerna inom sitt ansvarsområde och uppmuntra dem att utveckla sitt eget kunnande
- känner till målsättningarna i sin egen arbetsgrupp och får personerna i sin arbetsgrupp att förbinda sig till att genomföra sina mål
- kan medla vid konflikter mellan olika personer
- kan be om, ge och ta emot feedback
- förstår känslornas och förnuftets betydelse i olika ledarskapssituationer
- kan främja intern företagsamhet på sin egen arbetsplats.

SAMARBETE

Prestationen är godkänd om examinandem

- känner till t.ex. teamarbete, projektarbete och arbete i arbetsgrupp så, att han kan på sin egen arbetsplats föreslå arbetsprincipen som en viss uppgiftshelhet kräver
- kan planera, organisera och styra den egna gruppens verksamhet
- kan stödja gruppen så att det utvecklas samt kan lösa uppkommande problemsituationer
- kan bedöma den egna gruppens verksamhet
- kan leda samarbetet mellan olika grupper.

VÄXELVERKAN, MUNTLLIG OCH SKRIFTLIG KOMMUNIKATION

Prestationen är godkänd om examinandem

- kan planera ett meddelande enligt mottagaren och bedöma om kommunikationen fungerar
- kan med lätthet förstå och använda specialterminologin inom sin bransch
- kan fungera som ordförande vid förhandlingar och möten på sin arbetsplats
- kan på ett ändamålsenligt sätt kommunicera i telefon
- kan lyssna aktivt
- kan planera och hålla anföranden samt korta tal
- kan göra upp arbets- och ackordsarbetsavtal, skriva promemorior, föra protokoll, skriva anbudsbegäran, anbud samt kravbrev och reklamationer
- kan välja ändamålsenliga hjälpmedel för sin framställning.

PROBLEMLÖSNING OCH BESLUTSFATTANDE SAMT ANVÄNDNING AV KREATIVITET

Prestationen är godkänd om examinandem

- kan utnyttja förslagsverksamhet på sin arbetsplats
- klarar av systematisk problemlösning vid produktions- och kvalitetsstörningar, maskinernas och apparaternas funktionsstörningar samt processrelaterade störningar med hjälp av en problemlösningsmetod
- kan utnyttja metoder för kreativt arbete.

SJÄLVLEDARSKAP OCH TIDSHANTERING

Prestationen är godkänd om examinandem

- är medveten om gränserna för fysisk, psykisk och social arbetsbelastning så att han kan sköta om sin egen fysiska och psykiska arbetsförmåga
- kan bedöma resultatet av sin egen verksamhet och effektivitet
- kan planera och utveckla sitt arbete och sin tidsanvändning genom att utnyttja metoder för tidshantering m.m.

Prestationen är underkänd om examinandem

- inte kan samarbeta eller skapa samverkan mellan olika parter
- inte klarar av att ge tydliga uppdrag
- inte klarar av att uppställa mål eller avancera planenligt i riktning mot målet
- genomför ändringar utan att motivera orsaker och mål för sina underordnade
- inte klarar av objektiva ledarskap och umgänge och kan inte bemöta de underordnade rättvist
- inte klarar av att tolka sin verksamhetsmiljö realistiskt eller tillägna sig kunskap om sin miljö och tolka den på ett realistiskt sätt.

8 § Lönsamhet och kostnadshantering inom målningensbranschen

a) Krav på yrkesskicklighet

Examinanden kan planera arbetshelheter samt göra ackord- och anbudsberäkning. Han känner till de centrala kostnadsfaktorerna i målningensbranschen och kan beräkna del- och totalkostnader i anslutning till arbetet. Han känner till de kvalitetskrav som ställs på ytbehandlingsmaterial och val av arbetsmetod. Han förstår produktens bruks-, samlar- och kulturella värde samt de krav som arbetets produktivitet och företagets konkurrenskraft ställer på arbetsprestationen.

b) Sätten att påvisa yrkesskicklighet

Yrkesprovet skall i huvudsak ordnas på en vanlig arbetsplats och i samband med normala arbetsuppgifter. I provet skall examinandem påvisa sin yrkesskicklighet. Han skall också visa att han behärskar den teori och de principer som ligger till grund för yrkesskickligheten, och att han kan tillämpa denna kunskap. Yrkesprovet kan kompletteras med sepa-

rata utredningar, med skriftliga arbeten och uppgifter, med intervjuer och diskussioner samt med självvärdering.

När yrkesprov planeras och genomförs kan hänsyn tas till särskilda förhållanden i examinandens egen bransch eller i den bransch och organisation där han valt att genomföra sitt yrkesprov. Som yrkesprov godkänns att examinanden uppgör en tydlig kostnadsberäkning som han kan motivera och på basis av den gör ett realistiskt ackordsanbud.

c) Mål och kriterier för bedömningen

Prestationen är godkänd om examinandem

- kan beräkna ytor som skall målas och på basis av dem bedöma materialåtgång och arbetsinsats
- känner till kostnadsfaktorerna inom sin bransch samt hur ackords- och tidslönesättning inverkar på lönekostnader
- visar att han förstår de grundläggande nationalekonomiska och företagsekonomiska sammanhangen, t.ex. hur förändringar i konjunkturer och målningstillbehörens prisnivå påverkar den egna branschen och det egna företaget
- kan uppgöra ett tydligt och realistiskt ackordsanbud
- kan läsa företagets resultaträkning och balansräkning samt förstå de centrala delarna i dem
- kan bedöma lönsamheten, kostnadseffektiviteten och utvecklingen i de funktioner som han har ansvar för
- kan uppgöra korta, branschtypiska tekniska investeringskalkyler.

Prestationen är underkänd om examinandem

- inte förstår de grundläggande nationalekonomiska och företagsekonomiska sammanhangen, t.ex. hur förändringar i konjunkturer och prisnivån på målningstillbehör påverkar den egna branschen och företaget
- inte kan beakta kostnadsfaktorerna inom sin bransch som delfaktorer som påverkar lönekostnaderna vid ackords- och tidslönesättning
- inte kan beräkna ytor som skall målas eller på basis av dem bedöma materialåtgång och arbetsinsats
- inte kan uppgöra ett tydligt och realistiskt ackordsanbud
- inte kan läsa företagets resultaträkning och balansräkning eller förstå de centrala delarna i dem
- bedömer felaktigt lönsamheten, kostnadseffektiviteten och utvecklingen i de funktioner som han har ansvar för
- inte kan uppgöra korta, branschtypiska tekniska investeringskalkyler.

9 § Verksamhetens planering

a) Krav på yrkesskicklighet

Examinanden kan planera och leda verksamheten på sin arbetsplats. Han känner till allmänna och branschspecifika grundelement som är nödvändiga och som planeringen grundar sig på, såsom lagstiftningen, föreskrifterna och rekommendationerna i anslutning till fysisk materialhantering. Han känner lagstiftningen om farliga ämnen så att han kan hand-

la i enlighet med föreskrifterna i typiska arbetsituationer inom sin bransch. Han kan uppgöra och verkställa planer som sträcker sig över olika tidsperioder samt genomföra behövliga ändringar med kortare eller längre varsel.

b) Sätten att påvisa yrkesskicklighet

Examinanden påvisar sin kännedom om föreskrifterna i branschens lagstiftning i ett teoretiskt prov. Övrig yrkesskicklighet och behärskande av den teori och de principer som ligger till grund för yrkesskickligheten samt förmågan att tillämpa denna kunskap påvisar han i huvudsak med en planeringsuppgift som grundar sig på produktionsverksamheten i ett verkligt företag.

Yrkesprovet kan kompletteras med separata utredningar, med skriftliga arbeten och uppgifter, med intervjuer och diskussioner samt med självvärdering. När yrkesprov planeras och genomförs kan hänsyn tas till särskilda förhållanden i examinandens egen bransch eller i den bransch och organisation där han valt att genomföra sitt yrkesprov.

c) Mål och kriterier för bedömningen

Prestationen är godkänd om examinandens

- kan utgående från produktionsplanen fastställa den egna arbetsplatsens resursbehov på lång sikt beträffande material, maskiner samt arbetstagare
- klarar av planering och styrning av produktion och/eller projekt på kort sikt på sin egen arbetsplats
- kan inom sitt eget ansvarsområde tillämpa logistiska modeller i planeringen och hanteringen av hur fysiskt material rör sig samt information som styr det
- kan vid behov tillämpa de vanligaste principerna för produktions- och materialstyrning på sin arbetsplats
- känner till branschens materialhanteringsapparater och deras egenskaper så att han kan bedöma apparaternas lämplighet inom sitt ansvarsområde och delta vid inköpsbeslut
- kan på sin arbetsplats fungera som teknisk sakkunnig vid inköp
- kan uppgöra arbets-, installations- eller reparationsplaner.

Prestationen är underkänd om examinandens

- inte känner till planeringspraxis på sin arbetsplats och kan inte organisera och planera arbetsuppgifter på kort sikt
- inte inom sitt eget ansvarsområde kan tillämpa logistiska modeller i planeringen och hanteringen av hur fysiskt material rör sig samt information som styr det
- inte känner till branschens apparater och deras egenskaper så att han kan bedöma apparaternas lämplighet inom sitt ansvarsområde och delta vid inköpsbeslut
- inte kan fungera på sin arbetsplats som teknisk sakkunnig vid inköp
- inte kan uppgöra arbets-, installations- eller reparationsplaner.

a) Krav på yrkesskicklighet

Examinanden behärskar de traditionella ytbehandlingsmetoderna som användes innan man började bygga industriellt. Han känner till stilhistoria och kan ta fram gamla färgskikt samt uppgöra dokument och genomföra bildinspelning över kulturhistoriskt värdefulla arbetsobjekt. Han känner också till begränsningarna som gäller dessa objekt.

Examinanden känner till de krav som olika underlagsmaterial ställer, och han vet vilka egenskaper hos arbetsredskap och arbetsmaterial som är väsentliga för att arbetet skall lyckas. Han kan sköta sitt arbete självständigt, snyggt, säkert och med en erfaren yrkesmans snabbhet.

b) Sätten att påvisa yrkesskicklighet

Yrkesprovet skall i huvudsak ordnas på en vanlig arbetsplats och i samband med normala arbetsuppgifter. I provet skall examinanden påvisa sin yrkesskicklighet. Han skall också visa att han behärskar den teori och de principer som ligger till grund för yrkesskickligheten, och att han kan tillämpa denna kunskap. Yrkesprovet kan kompletteras med separata utredningar, med skriftliga arbeten och uppgifter, med intervjuer och diskussioner samt med självvärdering.

När yrkesprov planeras och genomförs kan hänsyn tas till särskilda förhållanden i examinandens egen bransch eller i den bransch och organisation där han valt att genomföra sitt yrkesprov. Som yrkesprov godkänns en övergripande arbetsuppgift i måleribranschen som skall vara sådan att det blir möjligt att rapportera examinandens yrkeskunskap och bedöma om den uppfyller kraven för godkänd examen. Följande deluppgifter kan exempelvis ingå i provet: målning med gamla traditionella metoder såsom målning av träytor utomhus med olje- och kokfärger, målning av kalkputsade ytor med kalkfärg, målning av gamla fönster med oljefärg, spänning av innertak och väggar, målning med limfärg och temperafärg samt tillverkning av nämnda färger.

I alla deluppgifter bör bifogas en skriftlig dokumentation över arbetsprestationerna. Framtagning av gamla ytskikt inklusive dokumentation skall ingå i minst en deluppgift.

Kännedom om stilhistoria påvisas med ett skriftligt prov i samband med yrkesprovet eller genom att examinanden svarar muntligt på bedömarnas frågor om stilhistoria.

c) Mål och kriterier för bedömningen

Prestationen är godkänd om examinanden

- kan arbeta självständigt med restaureringsarbeten
- beaktar de krav som underlaget ställer
- kan göra dokumentation över restaureringsarbete
- kan ge stilhistoriskt motiverade restaureringsförslag
- beaktar bruksegenskaperna hos de material som han använder
- kan göra upp en fungerande dagsplan
- utför sitt arbete systematiskt och effektivt
- kan åstadkomma arbetsresultat som kvalitetsmässigt motsvarar det ursprungliga eller uppsatt mål.

Prestationen är underkänd om examinanden

- inte kan arbeta självständigt
- i sitt arbete orsakar fara för sig själv eller för någon annan person
- orsakar objektet skada som inte kan ersättas
- genom sitt arbete förorsakar extra rengöring och städning av omgivningen
- inte beaktar de krav som underlaget ställer
- uppgör dokumentation som inte fyller kraven på tillförlitlighet som krävs vid restaurering
- inte känner till typiska drag för olika stilar
- inte beaktar bruksegenskaperna hos de material som han använder
- tillverkar målfärg som inte fäster tillräckligt bra vid underlaget eller som till färgen inte motsvarar modellen
- inte kan göra upp en fungerande dagsplan
- inte kan utföra sina arbetsuppgifter med en sådan snabbhet som kan förutsättas av en yrkesman
- åstadkommer ytor som inte motsvarar den ursprungliga eller särskilt uppsatt mål.

11 § Krävande efterbildningsmålning

a) Krav på yrkesskicklighet

Examinanden kan efterbilda olika material med hjälp av färger och målningstekniker vid objekt som ställer höga kvalitetskrav. Han kan efter kort träning ådra eller marmorera olika trä- och stenarter enligt modellböcker som finns på marknaden. Han kan också göra tillhörande skuggmålningar i samband med efterbildningsmålning.

Han känner till de vanligaste traditionella metoderna och materialen, men han är också beredd att använda nya lösningar som gör det möjligt att snabbare och säkrare åstadkomma resultat som är estetiskt likvärdiga.

Examinanden känner till de krav som olika underlagsmaterial ställer, och han vet vilka egenskaper hos arbetsredskap och arbetsmaterial som är väsentliga för att arbetet skall lyckas. Han kan sköta sitt arbete självständigt, snyggt, säkert och med en erfaren yrkesmans snabbhet.

b) Sätten att påvisa yrkesskicklighet

Yrkesprovet skall i huvudsak ordnas på en vanlig arbetsplats och i samband med normala arbetsuppgifter. I provet skall examinanden påvisa sin yrkesskicklighet. Han skall också visa att han behärskar den teori och de principer som ligger till grund för yrkesskickligheten, och att han kan tillämpa denna kunskap. Yrkesprovet kan kompletteras med separata utredningar, med skriftliga arbeten och uppgifter, med intervjuer och diskussioner samt med självvärdering.

När yrkesprov planeras och genomförs kan hänsyn tas till särskilda förhållanden i examinandens egen bransch eller i den bransch och organisation där han valt att genomföra sitt yrkesprov. Som yrkesprov godkänns en övergripande arbetsuppgift i måleribranschen som skall vara sådan att det blir möjligt att rapportera examinandens yrkeskunskap och bedöma om den uppfyller kraven för godkänd examen. Följande deluppgifter kan exempelvis ingå i provet: efterbildning av olika träslag, t.ex. ek, mahogny och valnöt, marmo-

ring och efterbildning av andra stenytor samt skuggmålningar som kompletterar dessa. Efterbildning av metaller, läder, lergods och tyger kan också beaktas som kompletterande arbetsprov.

c) Mål och kriterier för bedömningen

Prestationen är godkänd om examinanden

- kan arbeta självständigt med efterbildningsmålning
- beaktar de krav som underlaget ställer
- beaktar bruksegenskaperna hos de material som han använder
- kan välja lämpliga material och redskap för arbetet
- kan göra upp en fungerande dagsplan
- utför sitt arbete systematiskt och effektivt
- åstadkommer arbetsresultat som kvalitetsmässigt motsvarar en på förhand godkänd modell.

Prestationen är underkänd om examinanden

- inte kan arbeta självständigt
- i sitt arbete orsakar fara för sig själv eller för någon annan person
- genom arbete förorsakar extra rengöring och städning av omgivningen
- inte beaktar de krav som underlaget ställer
- inte beaktar bruksegenskaperna hos de material som han använder
- inte kan göra upp en fungerande dagsplan
- inte kan utföra sina arbetsuppgifter med en sådan snabbhet som kan förutsättas av en yrkesmålare
- åstadkommer ytor vars färger och mönster motsvarar överenskommen modell.

12 § Förgyllningsarbeten

a) Krav på yrkesskicklighet

Examinanden känner till principerna för arbetssätten vid oljeförgyllning och då man arbetar med glansguld. Han kan behandla slagmetaller samt äkta bladguld, transportguld och guldpulver med ändamålsenliga metoder och material. Han kan utföra givna uppgifter så att han inte genom sitt arbete skadar produkten eller åsamkar beställaren oskäligen kostnader.

Examinanden känner till de krav som olika underlagsmaterial ställer, och han vet vilka egenskaper hos arbetsredskap och arbetsmaterial som är väsentliga för att arbetet skall lyckas. Han kan sköta sitt arbete självständigt, snyggt, säkert och med en erfaren yrkesmans snabbhet.

b) Sätten att påvisa yrkesskicklighet

Yrkesprovet skall i huvudsak ordnas på en vanlig arbetsplats och i samband med normala arbetsuppgifter. I provet skall examinanden påvisa sin yrkesskicklighet. Han skall också visa att han behärskar den teori och de principer som ligger till grund för yrkesskickligheten, och att han kan tillämpa denna kunskap. Yrkesprovet kan kompletteras med separata

utredningar, med skriftliga arbeten och uppgifter, med intervjuer och diskussioner samt med självvärdering.

När yrkesprov planeras och genomförs kan hänsyn tas till särskilda förhållanden i examinandens egen bransch eller i den bransch och organisation där han valt att genomföra sitt yrkesprov. Som yrkesprov godkänns en övergripande arbetsuppgift i måleribranschen som skall vara sådan att det blir möjligt att rapportera examinandens yrkeskunskap och bedöma om den uppfyller kraven för godkänd examen. Följande deluppgifter kan exempelvis ingå i provet: förgyllning av ornament med bladguld, beläggning av tavelramar med slagmetall och lagning av förgyllda dekorationer.

c) Mål och kriterier för bedömningen

Prestationen är godkänd om examinandens

- kan arbeta självständigt med förgyllningsarbeten
- följer given arbetsbeskrivning
- beaktar de krav som underlaget ställer
- beaktar bruksegenskaperna hos de material som han använder
- kan göra upp en fungerande dagsplan
- utför sitt arbete systematiskt och effektivt
- kan åstadkomma en yta som kvalitetsmässigt motsvarar med en på förhand överenskommen jämförelseytas kvalitet

Prestationen är underkänd om examinandens

- inte kan arbeta självständigt
- i sitt arbete orsakar fara för sig själv eller för någon annan person
- genom sitt arbete förorsakar extra rengöring och städning av omgivningen
- inte beaktar de krav som underlaget ställer
- inte beaktar bruksegenskaperna hos de material som han använder
- inte kan göra upp en fungerande dagsplan
- inte kan utföra sina arbetsuppgifter med en sådan snabbhet som kan förutsättas av en yrkesman
- utför förgyllningsarbeten så att ytan inte överensstämmer med den överenskomna modellen
- åstadkommer ytor som inte motsvarar jämförelseytorna.

13 § Gipsdekorationsarbeten

a) Krav på yrkesskicklighet

Examinanden kan tillverka och reparera gipsdekorationer på byggnader. Han känner till gipskvaliteterna och deras användningsområden samt vet hur man gör behövliga mekaniska förstärkningar för gjutarbeten och hur avgjutningarna fästs vid tak- och väggytor inomhus. Han kan vid behov utföra gipsputsning och kan framställa raka och böjda profillister av gips. Han känner till ornamentens stilriktningar så att han kan värdesätta och slå vakt om kulturhistoriskt gamla objekt.

Examinanden känner till de krav som olika underlagsmaterial ställer, och han vet vilka egenskaper hos arbetsredskap och arbetsmaterial som är väsentliga för att arbetet skall

lyckas. Han kan sköta sitt arbete självständigt, snyggt, säkert och med en erfaren yrkesmans snabbhet.

b) Sätten att påvisa yrkesskicklighet

Yrkesprovet skall i huvudsak ordnas på en vanlig arbetsplats och i samband med normala arbetsuppgifter. I provet skall examinanden påvisa sin yrkesskicklighet. Han skall också visa att han behärskar den teori och de principer som ligger till grund för yrkesskickligheten, och att han kan tillämpa denna kunskap. Yrkesprovet kan kompletteras med separata utredningar, med skriftliga arbeten och uppgifter, med intervjuer och diskussioner samt med självvärdering.

När yrkesprov planeras och genomförs kan hänsyn tas till särskilda förhållanden i examinandens egen bransch eller i den bransch och organisation där han valt att genomföra sitt yrkesprov. Som yrkesprov godkänns en övergripande arbetsuppgift i måleribranschen som skall vara sådan att det blir möjligt att rapportera examinandens yrkeskunskap och bedöma om den uppfyller kraven för godkänd examen. Följande deluppgifter kan exempelvis ingå i provet: tillverkning av gjutformar, gjutning av gipsdekorationer, tillverkning av profilverktyg, framställning av draglister, ytbehandling och fastsättning av gipsföremål på vägg- och takytor.

Kännedom om stilhistoria påvisas med ett skriftligt prov i samband med yrkesprovet eller genom att examinanden svarar muntligt på bedömarnas frågor om stilhistoria.

c) Mål och kriterier för bedömningen

Prestationen är godkänd om examinanden

- kan arbeta självständigt med gipsdekorationsarbeten
- kan delta i planeringen av gipsdekorationsarbeten
- beaktar de krav som underlaget ställer
- beaktar bruksegenskaperna hos de material som han använder
- kan välja lämpliga redskap för arbetet
- kan framställa stuckornament och profildekorationer efter modell
- kan göra upp en fungerande dagsplan
- utför sitt arbete systematiskt och effektivt
- kan utföra ett arbete vars slutresultat motsvarar modelldetaljen.

Prestationen är underkänd om examinanden

- inte kan arbeta självständigt
- i sitt arbete orsakar fara för sig själv eller för någon annan person
- genom arbete förorsakar extra rengöring och städning av omgivningen
- inte känner till namnen på olika stilornament och deras typiska drag
- inte beaktar de krav som underlaget ställer
- inte beaktar bruksegenskaperna hos de material som han använder
- inte kan göra upp en fungerande dagsplan
- tillverkar en form som inte tål gjutning eller innehåller extra sprickor och hål
- tillverkar en detalj som inte tål fastsättning vid objektet
- inte kan utföra sina arbetsuppgifter med en sådan snabbhet som kan förutsättas av en yrkesman
- inte kan tillverka detaljer enligt given modell.

a) Krav på yrkesskicklighet

Examinanden kan restaurera gamla möbler med metoder som lämpar sig för deras ålder och stil. Han känner till olika möbelstilar och kan bedöma möblers ålder och äkthet. Han kan också ge kunden råd vid val av ytbehandling som är ändamålsenlig för objektet.

Examinanden känner till de krav som olika underlagsmaterial ställer, och han vet vilka egenskaper hos arbetsredskap och arbetsmaterial som är väsentliga för att arbetet skall lyckas. Han kan sköta sitt arbete självständigt, snyggt, säkert och med en erfaren yrkesmans snabbhet.

b) Sätten att påvisa yrkesskicklighet

Yrkesprovet skall i huvudsak ordnas på en vanlig arbetsplats och i samband med normala arbetsuppgifter. I provet skall examinanden påvisa sin yrkesskicklighet. Han skall också visa att han behärskar den teori och de principer som ligger till grund för yrkesskickligheten, och att han kan tillämpa denna kunskap. Yrkesprovet kan kompletteras med separata utredningar, med skriftliga arbeten och uppgifter, med intervjuer och diskussioner samt med självvärdering.

När yrkesprov planeras och genomförs kan hänsyn tas till särskilda förhållanden i examinandens egen bransch eller i den bransch och organisation där han valt att genomföra sitt yrkesprov. Som yrkesprov godkänns en övergripande arbetsuppgift i måleribranschen som skall vara sådan att det blir möjligt att rapportera examinandens yrkeskunskap och bedöma om den uppfyller kraven för godkänd examen. Följande deluppgifter kan exempelvis ingå i provet: isärtagning och limning av möbel, tillverkning av trädelar som saknas, framtagning av gamla färgskikt, rengörings- och slipningsarbeten, grundning och spackling, framställning av färgämnen och målfärger, betsning, lackering, målning, patinerings och vaxning.

I alla deluppgifter bör bifogas en skriftlig dokumentation av arbetsprestationerna. Framtagning av gamla ytskikt inklusive dokumentation skall ingå i minst en deluppgift.

Kännedom om stilhistoria påvisas med ett skriftligt prov i samband med yrkesprovet eller genom att examinanden svarar muntligt på bedömarnas frågor om stilhistoria.

c) Mål och kriterier för bedömningen

Prestationen är godkänd om examinanden

- kan utföra möbelrestaurering självständigt
- beaktar de krav som underlaget ställer
- beaktar bruksegenskaperna hos de material som han använder
- kan göra dokumentation över restaureringsarbete
- kan ge stilhistoriskt motiverade restaureringsförslag
- kan uppgöra en ändamålsenlig restaureringsplan för objektet
- kan framställa användbara ytbehandlingsämnen för sitt arbete
- utför sitt arbete systematiskt och effektivt
- kan utföra ett arbete så att kvaliteten på slutresultatet motsvarar den kvalitet som på förhand överenskommit med kunden.

Prestationen är underkänd om examinanden

- inte kan arbeta självständigt
- i sitt arbete orsakar fara för sig själv eller för någon annan person
- åsamkar objektet en skada som inte kan ersättas
- genom arbete förorsakar extra rengöring och städning av omgivningen
- inte beaktar de krav som underlaget ställer
- inte beaktar egenskaperna hos de material som han använder
- gör dokumentation som inte fyller kraven på tillförlitlighet som krävs vid restaurering
- inte känner till typiska drag för olika stilar
- inte kan göra upp en fungerande dagsplan
- inte kan utföra sina arbetsuppgifter med en sådan snabbhet som kan förutsättas av en yrkesman
- inte kan utföra ett arbete så att kvaliteten på slutresultatet motsvarar den kvalitet som på förhand överenskommit med kunden.

15 § Specialtapetsering

a) Krav på yrkesskicklighet

Examinanden kan belägga tak- och väggytor med tapeter och beläggningsmaterial som finns på marknaden. Han kan också utföra beläggning av badrumsytor, utföra tapsering med gammaldags metoder och spänna kartong på väggytan och belägga ytmonterade elledningar, tapetsera lister, balkar, bjälkar, pilastrar och andra konstruktioner. Han kan förverkliga i enlighet med ritningar olika tapetkompositioner som bildar geometriska figurer.

Examinanden känner till de krav som olika underlagsmaterial ställer och vet vilka egenskaper hos arbetsredskap och arbetsmaterial som är väsentliga för att arbetet skall lyckas. Han kan sköta sitt arbete självständigt, snyggt, säkert och med en erfaren yrkesmans snabbhet.

b) Sätten att påvisa yrkesskicklighet

Yrkesprovet skall i huvudsak ordnas på en vanlig arbetsplats och i samband med normala arbetsuppgifter. I provet skall examinanden påvisa sin yrkesskicklighet. Han skall också visa att han behärskar den teori och de principer som ligger till grund för yrkesskickligheten, och att han kan tillämpa denna kunskap. Yrkesprovet kan kompletteras med separata utredningar, med skriftliga arbeten och uppgifter, med intervjuer och diskussioner samt med självvärdering.

När yrkesprov planeras och genomförs kan hänsyn tas till särskilda förhållanden i examinandens egen bransch eller i den bransch och organisation där han valt att genomföra sitt yrkesprov. Som yrkesprov godkänns en övergripande arbetsuppgift i måleribranschen som skall vara sådan att det blir möjligt att rapportera examinandens yrkeskunskap och bedöma om den uppfyller kraven för godkänd examen. Följande deluppgifter kan exempelvis ingå i provet: tapetsering av exceptionellt krävande objekt, t.ex. med dubbel höjd, välvda och inåtböjda ytor, kombinerad och hopfogning av olika tapetkvaliteter eller inläggning av tapetbårder i tyg-, vinyl- och relieftapetytor.

c) Mål och kriterier för bedömningen

Prestationen är godkänd om examinanden

- kan utföra specialtapetsering självständigt
- kan förbehandla vägg- och takytor för tapetsering
- beaktar de krav som underlaget ställer
- beaktar bruksegenskaperna hos de material som han använder
- kan göra upp en ändamålsenlig tapetseringsbeskrivning över objektet
- kan göra upp en fungerande dagsplan
- utför sitt arbete systematiskt och effektivt
- åstadkommer arbetsresultat som uppfyller gängse kvalitetskrav.

Prestationen är underkänd om examinanden

- inte kan arbeta självständigt
- i sitt arbete orsakar fara för sig själv eller för någon annan person
- genom sitt arbete förorsakar extra rengöring och städning av omgivningen
- inte beaktar de krav som underlaget ställer
- inte beaktar egenskaperna hos de material som han använder
- inte kan göra upp en fungerande dagsplan
- inte kan utföra sina arbetsuppgifter med en sådan snabbhet som kan förutsättas av en yrkesmålare
- åstadkommer ytor som inte uppfyller gängse kvalitetskrav.

16 § Klassisk dekorationsmålning

a) Krav på yrkesskicklighet

Examinanden kan utföra traditionell dekorationsmålning som används i byggnader och möbler. Han känner till färg- och stillära i den utsträckningen att han kan ge motiverade förslag vid färgval för olika objekt. Examinanden känner till de krav som olika underlagsmaterial ställer, och han vet vilka egenskaper hos arbetsredskap och arbetsmaterial som är väsentliga för att arbetet skall lyckas. Han kan sköta sitt arbete självständigt, snyggt, säkert och med en erfaren yrkesmans snabbhet.

b) Sätten att påvisa yrkesskicklighet

Yrkesprovet skall i huvudsak ordnas på en vanlig arbetsplats och i samband med normala arbetsuppgifter. I provet skall examinanden påvisa sin yrkesskicklighet. Han skall också visa att han behärskar den teori och de principer som ligger till grund för yrkesskickligheten, och att han kan tillämpa denna kunskap. Yrkesprovet kan kompletteras med separata utredningar, med skriftliga arbeten och uppgifter, med intervjuer och diskussioner samt med självvärdering.

När yrkesprov planeras och genomförs kan hänsyn tas till särskilda förhållanden i examinandens egen bransch eller i den bransch och organisation där han valt att genomföra sitt yrkesprov. Som yrkesprov godkänns en övergripande arbetsuppgift i måleribranschen. Uppgiften skall vara sådan att det blir möjligt att rapportera examinandens yrkeskunskap och bedöma om den uppfyller kraven för godkänd examen. Följande deluppgifter kan

exempelvis ingå i provet: kopiering, planering och komposition av dekorationer, tillverkning och toning av dekorationsfärger, tillverkning av dekorationsschabloner, målning med schablon och pensel samt dekorationsmarkeringar på tak och golv.

Kännedom om stilhistoria påvisas med ett skriftligt prov i samband med yrkesprovet eller genom att examinanden svarar muntligt på bedömarnas frågor om stilhistoria.

c) Mål och kriterier för bedömningen

Prestationen är godkänd om examinanden

- kan utföra dekorationsmålning självständigt
- beaktar de krav som underlaget ställer
- beaktar bruksegenskaperna hos de material som han använder
- kan ge stilhistoriskt motiverade dekorationsmålningförslag
- kan kopiera och förstora ornament genom att rita
- kan välja lämpliga redskap för sitt arbete
- kan göra upp en fungerande dagsplan
- utför sitt arbete systematiskt och effektivt
- kan utföra ett arbete vars slutresultat motsvarar en på förhand godkänd modell.

Prestationen är underkänd om examinanden

- inte kan arbeta självständigt
- i sitt arbete orsakar fara för sig själv eller för någon annan person
- genom sitt arbete förorsakar extra rengöring och städning av omgivningen
- inte beaktar de krav som underlaget ställer
- inte beaktar bruksegenskaperna hos de material som han använder
- inte känner till typiska drag för olika stilar
- inte kan göra upp en fungerande dagsplan
- inte kan utföra sina arbetsuppgifter med en sådan snabbhet som kan förutsättas av en yrkesmålare
- åstadkommer dekorationer där konturerna är osnygga eller linjeringen buktar sig eller är ojämn
- åstadkommer dekorationer där ornamenten och färgnyanserna inte motsvarar med given modell.

17 § Företagsamhet

a) Krav på yrkesskicklighet

Examinanden kan bedöma sina individuella möjligheter och sin förmåga att verka som företagare. Han kan bedöma förutsättningarna för att grunda ett företag i måleribranschen och de risker som det innebär. Examinanden känner till olika företagsformer och olika sätt att inleda företagsverksamhet.

Examinanden kan i samråd med experter utveckla en grov affärsidé, och han vet hurdana ekonomiska och intellektuella resurser och produktionsinsatser som krävs för att grunda ett företag. Tillsammans med experter kan han bedöma utsikterna för att företagsidén skall lyckas.

Examinanden förstår vikten av goda kundrelationer och övriga samarbetsrelationer för framgångsrik företagsverksamhet, och han kan utveckla dessa relationer. Han kan beakta företagsekonomins centrala principer. Examinanden skall också kunna klarlägga det planerade företagets resursbehov.

Examinanden känner till den viktigaste lagstiftningen om företagsverksamhet och har grundläggande kunskaper om företagarens ställning och arbetslöshetsskydd. Han kan skaffa den information och experthjälp som han behöver när han grundar och driver sitt företag.

b) Sätten att påvisa yrkesskicklighet

Examinanden skall påvisa sin yrkesskicklighet genom att utarbeta en utvecklingsplan, där han vidareutvecklar sin företagsidé till en fungerande affärsidé.

Kunskaperna och färdigheterna i företagsverksamhet bedöms som äkta företagsverksamhet. En central del av yrkesprovet skall utgöras av ett företagsprojekt, där examinandens vidareutvecklar sin affärsidé till ett realiserbart företag i måleribranschen. När examinandens utvecklar sin företagsidé skall han kartlägga de förhållanden som gäller för en ny företagare i måleribranschen.

c) Mål och kriterier för bedömningen

Vid bedömningen skall särskilt beaktas om examinandens

- kan bedöma sina förutsättningar för att bli en framgångsrik företagare och kan planera sin kompetensutveckling så att den stöder företagsamhet
- har omfattande kunskaper om hur ett företag grundas och behärskar de centrala frågorna praktiskt
- kan anlita experter och utnyttja olika informationskällor.

Prestationen är godkänd om examinandens

- vet vilka värderingar och vilket slags kompetens som hjälper företagaren till framgång, så att han kan bedöma sig själv och sina möjligheter att lyckas som företagare och så att han kan dra korrekta slutsatser och fatta riktiga beslut om sin kompetensutveckling
- uppskattar sin egen yrkesskicklighet och har förmåga att föra fram den
- har studerat hur företag i måleribranschen fungerar, så att han kan överväga ett sådant företags framtidsutsikter och utveckling och de möjligheter som marknaden erbjuder om han eventuellt grundar ett företag
- vet vilka alternativ det finns för den som vill grunda ett företag, och känner till de vanligaste lösningarna som används i Finland, bl.a. vilka former av företag som finns, hur företag grundas, ansvarsfördelning och vilka resurser som behövs samt vilka riskerna är och kan diskutera med experter om olika alternativ för sitt eventuella företag
- kan utveckla sin företagsidé tillsammans med experter till ett fungerande affärs- och servicekoncept, och beaktar efterfrågan, konkurrensfaktorer och lediga marknadsnischer i detta utvecklingsarbete
- kan tolka ett företags bokslut bl.a. i fråga om kapital, förmögenhet, solvens och resultat
- förstår kostnadskalkylens grunder och vet vilka marknadsrelaterade faktorer som måste beaktas vid förnuftig prissättning av produkter

- kan utarbeta en grov resultatprognos för sitt företag och kan skaffa kunskap och experthjälp för att kunna avgöra skattefrågor som rör företag i branschen
- känner till de lagstadgade åtgärder som han måste vidta när han grundar ett företag och vet var han vid behov kan få experthjälp.

Prestationen är underkänd om examinandem

- inte har företagande och inte förmår bedöma sina förutsättningar att bli en framgångsrik företagare
- inte kan planera sin kompetensutveckling så att den stöder företagsverksamhet
- inte har de färdigheter som behövs för att inleda egen företagsverksamhet
- inte kan anlita experthjälp eller olika informationskällor när han utarbetar sin verksamhetsplan.

Utbildningsstyrelsen har godkänt dessa examensgrunder med stöd av lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning.

De fristående examina är examina som särskilt planerats och utvecklats för att avläggas av den vuxna befolkningen.

Planeringen och genomförandet av de fristående examina baserar sig på ett nära samarbete mellan sakkunniga inom undervisning och arbetsliv.